

Matic Di Batista

POVZETEK RAZISKAV ZADNJIH 20 LET - PRVI DEL (2010 - 2020)

Na društveni spletni strani pod zavihkom *Raziskave*, poglavje *Od preloma tisočletja naprej* že nekaj let piše »Kdo bo kaj napisal?«. Uredništvo je pričujoči prispevek zasnovalo z namenom povzeti pestro raziskovalno aktivnost zadnjih 20 let. Ker je težje pridobiti prispevke le za splet, smo poskušali raziskovalcem zvabiti besede na papir pod krinko objave v Glasu podzemlja. Le delno nam je uspelo: Matic je zapisal nekaj o raziskavah med 2010 in 2020. Za ostalo bo skromen povzetek moral zadostovati, več pa morebiti objavimo v prihodnosti. Pregled tabele katastra jam je pokazal, da je IZRK v obdobju od 2001 do 2019 v imenu DZRJL zabeležil okoli 670 novih jam (ker imamo na ferajnu vsaj tri člane, ki bi podvomili o ustreznih metodi analize, filtriranju zadetkov, določitvi začetka tisočletja in izbiri barve naslova, smo številke raje zaokrožili). Ker radi črtamo jame z *naj* seznamov, so kar tri izmed njih, ki so daljše od enega kilometra, danes del Sistema Poključkega grebena. Če združimo še P4 in Renejevo brezno nam od *tadolgih* iz zadnjih 20 let preostaneta le še Evklidova piščal (ki bo šla, po trendih sodeč, kmalu v SPG) in pa Rovka (skoraj na poti do Male Boke...). Najina jama in Brezno treh src sta naslednji dve, vredni omembe. Žal na uradnem seznamu ni Konasnice, ki bi si s svojo posebnostjo zagotovo zaslužila boljšo dokumentacijo. O skoraj vseh naštetih jamah si lahko več preberete v Glasovih podzemlja (predvsem v jubilejnem GP-ju iz leta 2015). Ker nimamo zakoličenega vrtička, vtikamo nos v luknje kar vsepovprek širom Slovenije. Matic je zato pripravil povzetek »po območjih«. Pregledna karta pa kaže, da naš raziskovalni duh nima meja.

V zadnjem desetletju raziskovanja smo na Društvu veliko skakali s področja na področje. Pravzaprav smo povsod pustili močan pečat. Zgodilo se je celo, da smo imeli odprtih preveč delovišč, da bi jih lahko intenzivno raziskovali. Poleg vnetega raziskovanja smo veliko delali na dokumentiranju. Hitrost napredka na področju tehnologij, ki jih uporabljamo za dokumentiranje, je včasih skoraj prehitra, da bi ji lahko sledili. Na srečo se vedno najde kaka članica, kak član, ki zadevo preuči in znanje deli med članstvo, ki izkaže interes. Posledično so tudi rezultati izmerjenih in narisanih jam temu primerni.

Drugo področje napredka je oprema. *Elektroni* v jami niso več tak problem.

Zato jamarji hitreje vidimo skrito nadaljevanje in lažje splezamo do njega, kadar se odpira nad nami. Vsekakor pa smo našli način, da gremo v podzemlje za več dni, tam dobro spimo, dobro jemo in se nam ne mudi ven v zmešani svet.

Desetletje raziskav se morda najlažje opiše, če predstavim seznam območij, kjer je društvo največ delovalo. Verjetno bi težko popisal prav vsa, zato upam, da uspeh zajeti nekaj tistih, ki so dala največ jam. Začel pa bom z jamo, ki nas je, takratne zelence, popeljala v svet visokogorja in nekako otvorila novo obdobje raziskovanja.

Renejevo brezno (kat. š. 7090)

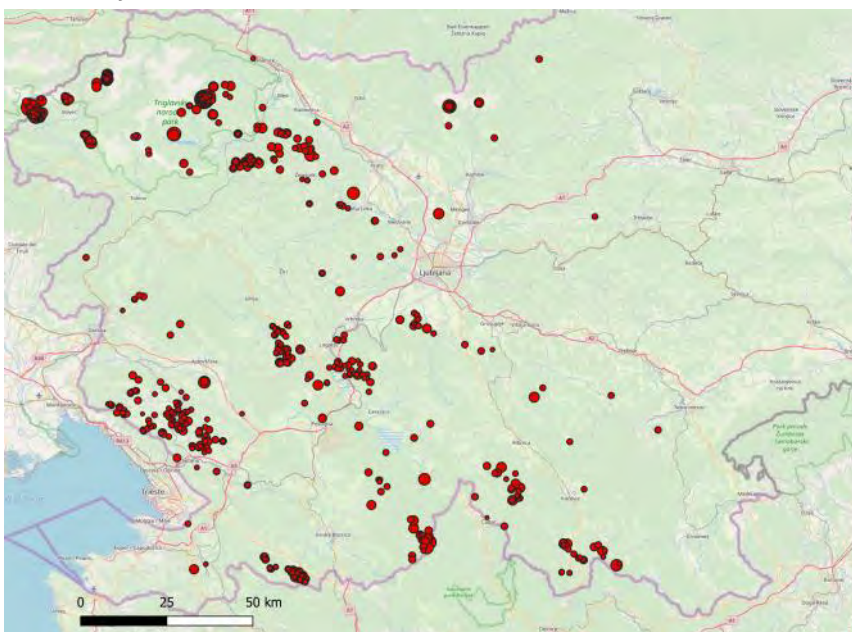
Konec leta 2011 smo na društvu organizirali prvo resnejšo akcijo v Renejevo brezno po dolgem času. Namen je bil, da se pregleda odtočni sifon in sicer s potapljaško opremo. Čast potapljača pa je pripadla Mattu Covingtonu. Takrat nas je bilo nekaj tudi takih, ki smo bili prvič v tej jami in na takšni globini nasploh. Verjetno je ravno to spodbudilo raziskave globokih jam v prihodnjih letih.

Pokljuka

Istega leta smo začeli s projektom Evklidove piščali (10396). Ta se je relativno kmalu odprla in nam dala vedeti, da planota pod Viševnikom obeta še več. Trenutni rezultat je skoraj 10 km dolg Sistem Poključkega grebena (Trubarjev dah (10904), Platonovo šepetanje (10905), Romeo (11902)) ter še vedno nepovezana Evklidova piščal. Poleg naštetih pa še več kot 40 jam, ki smo jih registrirali v zadnjih 9 letih. Zanimanje za Pokljuko se je s tem povečalo in posledično smo začeli raziskovati širšo okolico – omeniti velja Brezno na Toscu (3900), izgubljeno, pa zopet najdeno jama brez dna.

Lanževica – Komna

Visokogorski kras nas je vedno bolj privlačil in nam dal zaupanje, da bodo nove jame praktično kamorkoli gremo. Nekaj ekskurzij je dalo nove vhode okoli Lanževice in zahodno od Komne, v zadnjem letu pa še okoli Velike Babe. Območje, ki mu velja kdaj nakloniti več

Registrirane jame od leta 2000 naprej. Premer točke [pt] = $\log(\text{dolžina jame}) * 1.5$. Točke se v večji meri prekrivajo.

časa.

Kamniško-Savinjske Alpe

Uspehi na Debelem snegu in spomini na pozabljene jame pod Grintovcem so nam dali zagon za raziskovanje v Kamniško-Savinjskih Alpah. Raziskali smo nekaj jam, ki so dosegle zavidljivo dolžino (Najina jama (10634), Naša jama (11503)). Prav tako še vedno čakajo na naš povratek takšne s prepahi, ki jih ni malo.

Jelovica in okoli Soriške planine

Ves čas se je nadaljevalo z delom na Jelovici in okoli Soriške planine. Tudi tam so jame rasle kot gobe po dežju in sem in tja smo naleteli tudi na kako večje odkritje (Cok (1242), Matjaževa jama (9104), Babica gre na jug (9858), Ocvirk (10406) ...). Konasnica (1241) pa še vedno čaka na pogumne jamarje, ki bi sledili prepihu v drobovje Jelovice.

Kočevski konci

Na Kočevskem smo organizirali tri tabore. Na vseh smo imeli srečo z novimi vhodi in spet našli kar nekaj dolgih in globokih jam, ki so povečale zbirko v katastru (Kozliček (11901), Brezno pod malimi belimi stenami (12388), Algoritmika (12389),...) . Poleg tega se je našlo tudi nadaljevanje v obljudeni Prepadni jami (2566), ki je jamo podaljšalo za lep procent.

Matarsko podolje

Matarsko podolje je bila druga destinacija prvomajskih taborov. Tudi tam smo dodali pikice na zemljevid v že tako zasičenem prostoru in našli celo kakšno daljšo (Tikina jama (8837)).

Kras

Na Krasu so neumorno delovale že ustaljene ekipe. Vsako leto je prihajal velik, če ne največji, delež novih jam iz tistega konca. Nove jame se sicer vedno težje odkrije. Še vedno pa pricurlja sem in tja informacija o kaki novi luknji, ki se nemudoma razišče. Druga alternativa pa je obujanje starih grehov. Eden takih je sigurno Petnjak (952), ki predstavlja velik projekt, kjer se že voha velike rove.

čLanski vrh

Na čLanskem vrhu je bilo v zadnjih 10 letih vroče kot že dolgo ne. Najdena jama (259) ima po vseh teh letih spet nov vhod. Poleg tega veterani neumor-

no delajo na vhodu v eno, ki zna kmalu pripeljati v še nekaj večjega.

Bohinjsko-Tolminske gore

V Bohinjsko-Tolminskih gorah smo sem in tja pregledali kakšno luknjo. Zares se je začelo pa šele preteklo leto. Več o odkritjih med planino Poljana in Planino Suha si lahko preberete v nadaljevanju.

Kanin

Kanin je bil spremljevalec, kot že v preteklosti, tudi to desetletje. Kot sem že na začetku omenil, je morda ravno akcija 11. 11. 2011 pripomogla k temu, da se je na ferajnu spet okrepila sla po raziskovanju visokogorskih jam. Na

poletnih taborih se je skoraj vedno našlo kako jamo, ki je izstopala iz povprečja. Poleg te pa še veliko drugih, ki so popestrile že tako prijetno druženje na gori, ki marsikoga vsako leto vleče nazaj. V vmesnem času, med tabori, smo kaninske obiske posvetili tistim najglobljim. P4 (1529) in Renejevo brezno sta po dveh desetletjih le prišli ena do druge in sedaj tvorita sistem, ki smo si ga že od vsega začetka tako močno želeli. Tu se sanje seveda ne končajo in le volja bo pokazala, kdaj bomo vanj povezali še katero izmed velikih. |

Odmev temine, P4. Foto: Uroš Kunaver

